

Eldste bilde vi har fra lensmannsgården Fagertun - antatt ca. 1870, gave fra etterslekt, restaurert av fotograf Bjørn Harstad.

Nøtterøy bygdetun, Fagertun

Stiftelsens årsrapport 2023

Stiftelsen Fagertun forvalter bygninger og tomtegrunn på Nøtterøy bygdetun, Fagertun. De ulike brukere/leietakere ivaretar samlinger og står for arrangementer mv. Stiftelsens årsrapport 2023 gir informasjon om aktivitet og status til kommunen, samarbeidspartnere, brukere og andre interesserte. Styret utarbeider også en mer formell årsmelding til Lotteri- og stiftelsestilsynet.

Den gamle lensmannsgården Fagertun var i svært dårlig forfatning, da Nøtterøy kommune ervervet eiendommen i 1991. Stiftelsen Fagertun ble opprettet av Nøtterøy kommune og Nøtterøy Historielag i 1993 med formål å bevare eiendommen i mest mulig opprinnelig stand og etablere, drive og videreutvikle denne som et lokalhistorisk senter.

Etter mye godt arbeid og rause økonomiske tilskudd framstår den gamle lensmannsgården Fagertun i dag som et flott bygdetun. Hovedhuset, stabburet, bryggerhuset og låven er satt i stand og innredet. Tunet er utvidet med verksted, skolestue, smie og uthus i bygninger som alle bærer med seg historie. Hagen er oppgradert til en vakker park, som et av kommunens vigselssteder og der vi har en «statsministerlund» med bautaer av en stortingspresident og to av øyas tre statsministere.

Nøtterøy bygdetun, Fagertun, gir en god ramme om en rekke ulike aktiviteter, er et sosialt treffsted for alle aldersgrupper og framholdes som et kraftsenter for frivillighet på øyene.

STYRET

Stiftelsen Fagertun hadde ved utgangen av 2023 dette styre: Stein Engh, leder (Nøtterøy Historielag); Tor Hafli, sekretær (Færder kommune); Arne Steinsbø (Færder kommune); Harald Bakke (Nøtterøy Historielag); Sven Erik Tholander (Nøtterøy Historielag).
Varamedlemmer: Jorunn Midthun (Færder kommune); Olav Tofte Larssen (Nøtterøy Historielag); Tor Gervin (Nøtterøy Historielag); Anne M. Lillelien Porter (Nøtterøy Historielag).

Kommunen har anledning til å oppnevne ytterligere et varamedlem, men dette verv har stått vakant gjennom 2023. Varamedlemmer deltar i styrets arbeid uten stemmerett. Ulike arbeidsoppgaver fordeles på styrets medlemmer og varamedlemmer. Stein Engh har som leder av stiftelsen også i 2023 ført regnskap, fungert som kasserer, tatt hånd om søknader og andre, løpende økonomioppgaver.

Nøtterøy bygdetun, Fagertun, er med tiden blitt en omfattende virksomhet som involverer mange mennesker. Nær sagt alt gjøres på frivillig basis av ressurspersoner, som hver for seg og i godt fellesskap ivaretar ulike oppgaver. Det er mye som skal innrettes og koordineres for å holde hjulene i gang og for at alle skal være inkludert og trives. I mars 2023 ble det gjennomført en ny gjennomgang av roller og arbeidsoppgaver. En administrasjonsgruppe møtes jevnlig for informasjon, koordinering og oppfølging av aktuelle oppgaver mellom styremøtene.

ØKONOMI

Stiftelsen Fagertuns økonomi er tilfredsstillende, takket være tilskudd, leieinntekter og betydelig dugnadsinnsats.

Bortfall av gaveforsterkningsmidler og momsrefusjon har imidlertid gitt utfordringer. For 2022 kunne stiftelsen inntektsføre gaveforsterkningsmidler med 46 250 kroner og momsrefusjon med 30 876 kroner. Gaveforsterkningen fra Kulturdepartementet utgjorde 25% av all støtte stiftelsen fikk, enten det var til drift eller ulike prosjekter. Det var ingen krav om hvordan dette tilskuddet skulle benyttes. Dessverre ble det i 2021 bestemt at denne ordningen skulle opphøre. Det var heller ingen krav om hvordan momsrefusjonen skulle benyttes. Lotteri- og stiftelsestilsynet besluttet i 2023 ikke lenger å innrømme Stiftelsen Fagertun momsrefusjon. Avgjørelsen er påklaget. Vi venter fortsatt på svar.

Strømkostnadene har også i 2023 vært største utgiftspost, som sammen med forsikring, sommer- og vintervedlikehold utgjør ca. 346 000 kroner. Nøtterøy Historielag og Færder kommune har bidratt med til sammen 333 000 kroner. Med strømstøtte, leieinntekter fra

Nøtterøy Husflidslag og utleie av underlåven til ulike arrangement har Stiftelsen Fagertun til tross for bortfall av gaveforsterkningsmidler og momsrefusjon i 2023 styrket egenkapitalen med et beskjedent overskudd.

Sparebankstiftelsen Nøtterøy-Tønsberg har bidratt med 80 000 kroner til ny ytterkledning og gitt tilsagn om ytterligere 150 000 kroner til taket på bryggerhuset. Historielaget har fra samme stiftelse fått 26 600 kroner til ny flaggstang på bygdetunet.

DUGNAD SARBEID

Den faste dugnadsgjengen med en gjennomsnittsalder på vel 77 år (!) er stiftelsens forlengede arm for det meste som gjøres av praktisk arbeid knyttet til utvikling, drift og vedlikehold av bygninger og parkanlegg. Også alt arbeid med bygdetunets administrasjon og økonomi skjer på frivillig basis. Det utføres ellers mye godt dugnadsarbeid i regi av faste leietakere og brukere knyttet til løpende aktiviteter, små og store arrangementer.

Dugnadsgjengen alene har i årets løp arbeidet 2775 timer, med ny kledning på bryggerhusets vegger mot vest og syd, fundament for ny flaggstang, innredning av barnepikerom i hovedhusets loftsetasje og et møysommelig arbeid med nye låskasser/dørklinker på de gamle dørene i hovedhusets førsteetasje som største enkeltoppgaver. Uthuset er ferdigstilt og restlager av takskifer er solgt. Den midlertidige rundbuehallen er demontert og solgt. Etter gjennomgang med brannteknisk konsulent er det gjennomført diverse brannforebyggende tiltak. Hovedhusets fasade har fått ny ledbelysning til erstatning for strømkrevende flomlys, og det store stokkankeret i parken har nå historisk lys fra en mer enn 100 år gammel gatelykt. Endelig frigjøres kapasitet for å ivareta etterslep med nødvendig vedlikeholdsarbeid, blant annet utvendig maling av hovedhuset som står på arbeidsprogrammet sommeren 2024.

Dugnadsgjengen besto ved utgangen av 2023 av Steinar Jacobsen (leder), Harald Bakke, Grete Bettum, Anne M. Lillelien Porter, Bjørn Åge Linnehol, Morten Torkildsen, Bjørg Tholander, Nils Solum, Tom Jørnsen, Petter Flatland, Harald Voldstad, Inger-Johanne Østgård, Sven Erik Tholander, Bjørn Stavnar, Kai Roar Furvann, Berit Sandvik, Erik Bruserød og Kai Andersen.

Nøtterøy Rotaryklubb har i årets løp tildelt Harald Bakke utmerkelsen Paul Harris Fellow for hans store innsats i dugnadsarbeidet på bygdetunet. Harald Bakke har vært med i dugnadsgjengen i en årrekke, og vært leder for den aktive gjengen mens man har realisert flere byggeprosjekter og utført omfattende vedlikeholdsarbeider.

UTLEIE

Nøtterøy Historielag, Nøtterøy Husflidslag og Øyene Knivlag er faste brukere/leietakere på bygdetunet. Stiftelsen Fagertun driver ellers utleie av lokalene i underlåven til ulike arrangementer som konfirmasjoner, dåp, minnesamvær og åremålsdager mv. Det er begrenset utleie av hovedhuset. Inntekten fra tilfeldig utleie i 2023 har vært ca. 35 000 kroner. Økte leiesatser vedtatt på ettersommeren 2023 ga lite utslag, men forventes å gi økte leieinntekter for 2024.

Lokalene i underlåven har i årets løp vært benyttet ved ca. 80 anledninger. I tillegg til ren utleie er de i bruk i forbindelse ved arrangementer på bygdetunet, interne møter, utlån til borettslag og diverse møter med begrenset deltakelse og varighet. Korttids utleie og diverse bruk av ikke-økonomisk art gir lite inntekter, men er likevel av verdi fordi det dekker praktisk behov for lokaler, styrker relasjonene til naboskap/samarbeidspartnere og skaper aktivitet.

HISTORIE OG PROFILERING

På et bygdetun med øyas historielag som en drivende kraft er vi naturlig nok opptatt av egen historie, og at folk i vid omkrets vet om og har et forhold til Fagertun og alt som foregår her. Ulike arrangementer, omvisninger og et mangfold av løpende aktiviteter trekker hvert år unge og eldre i tusentall til Nøtterøy bygdetun, Fagertun. Mye formidles også gjennom Historielagets nettsider og Facebook.

Det påkalte oppmerksomhet da vi dette året kunne fortelle at gravstedet til lensmann Christen C. Egeberg med familie fortsatt er å se på Nøtterøy kirkegård, og da lensmannens etterkommere kom med flere gamle klenodier, blant annet to flotte portrettmalerier av lensmannsparet og et fotografi av hovedhuset antatt fra omkring 1870.

Stiftelsen Fagertun har sammen med Nøtterøy Historielag deltatt på «Det skjer på øyene» i Tjømehallen. Det er laget en powerpoint-presentasjon og trykt en ny brosjyre til bruk ved promotering av Nøtterøy bygdetun, Fagertun.

EN SOM GIKK BORT

Ved årets utgang minnes vi Sverre Mysen, som gikk ut av tiden 1. mars 2023 i en alder av 95 år. Helt siden han startet som sportsforhandler tok han vare på gammelt sportsutstyr, noe helt fra begynnelsen av 1900-tallet. Sverre Mysens sportssamlinger ble i 2018-2019 flyttet til bryggerhuset på Fagertun, der vi har ski og annet vintersportsutstyr i loftsetasjen og sykler i

første etasje. Nøtterøy Historielag og Stiftelsen Fagertun hadde et flott samarbeid med Sverre Mysen. Det var en glede å se hvordan han frydet seg over utstillingene som han selv monterte og når han kunne vise rundt.

ARRANGEMENTER OG SAMLINGER

Nøtterøy bygdetun favner om en rekke ulike brukere. I tillegg til Nøtterøy Historielag, Nøtterøy Husflidslag og Øyene Knivlag som faste leietakere er det flere brukergrupper og samlinger med ulik tilknytning, blant disse smiegruppa, tinnstøperne, bakegruppa, skolegruppa, banksamlingen, skomakerverkstedet og Sverre Mysens sportssamlinger.

Det er opprettet et brukerutvalg for samarbeid ved løpende aktivitet, og særlig i forbindelse med større arrangementer der flere brukere og interessegrupper involveres. Brukerutvalget er ingen arrangør, men et koordinerende organ og en arena for informasjonsutveksling slik at alle arbeider godt i lag. Vigdis Kittang Ramstad (Historielaget) har som leder av brukerutvalget også i 2023 tatt et overordnet ansvar ved flere større arrangementer, og ellers deltatt i kontaktmøter med kommunen.

ÅRET SOM GIKK

Gjennom hele året har de enkelte brukere/leietakere og stiftelsen hver for seg og i godt samarbeid hatt ulike aktiviteter på Fagertun. Bortsett fra høytider og noen sommeruker foregår det nesten hver dag et eller annet på bygdetunet – husflidskurs, aktiviteter i verksted og smie, skolebesøk, omvisninger, foredrag, hyggekvelder, møter, visler, markedsdager, små og store arrangementer mv.

Her nevnes noen streif fra året som gikk:

- Nøtterøy Husflidslags har arrangert påskeverksted i godt samarbeid med Nøtterøy Historielag og Øyene Knivlag; en hyggelig tradisjon med aktiviteter for barn og unge, minimarked ute og inne, kafeteria, alle hus og samlinger åpne.
- Nøtterøy Historielag og Sparebankstiftelsen Nøtterøy-Tønsberg har hatt tre bedriftshistoriske foredrag med stor tilslutning, dette året med historiene til Vinghøg mek. Verksted, Olsen Nauen Klokkestøperi og Vestfold Arbeiderblad.
- Den velstelte parken var i fineste vårskrud og mange fremmøtte fikk en god start på dagen, da 17. mai-komiteen for andre gang før barnetoget inviterte til Nøtterøy bygdetun, Fagertun, med bekransninger i statsministerlunden, musikalske innslag og tale for dagen.
- Som takk for innsatsen, økonomiske tilskudd og all god hjelp har Nøtterøy Historielag og Stiftelsen Fagertun hatt sommerfest for støttespillere, tillitsvalgte, æresmedlemmer og andre ressurspersoner.

- Gjennom sommeren har den populære lørdagskafeen til Nøtterøy Husflidslag med god støtte av Nøtterøy Historielag og Øyene Knivlag samlet folk til hygge på tunet, ulike aktiviteter, omvisninger i hus og samlinger.
- Enda en gang gikk folk mann av huse da Nøtterøy Historielag i godt samarbeid med Nøtterøy Husflidslag, Øyene Knivlag og Stiftelsen Fagertun som ledd i de nasjonale kulturminnedagene inviterte til «Åpen dag», den årlige stormønstringen med alt hva bygdetunet har å by på.
- Nøtterøy Husflidslag har hatt stor kursaktivitet, mange hobbykvelder og sitt tradisjonelle julemarked med stor tilslutning og bra salg.
- Det var "stor" flagging med ny flaggstang på bygdetunet da Nøtterøy Husflidslag og Nøtterøy Historielag inviterte til «Jul på den gamle gården». Skoleklasser fredag, åpen familiedag lørdag.

-Tenk hvilket tap det ville vært for hele Færder-samfunnet, dersom den gamle og forfalne lensmannsgården hadde blitt brent. Historielaget tok ansvar. Dette stedet er blitt en perle! framholdt ordfører Jon Sanness Andersen, da han deltok på bygdetunets sommerfest 2023. Han løftet fram det kulturhistoriske perspektivet og hyllet frivilligheten, som skaper glede og samhørighet.